

Wouter van der Weijden: 'Stop met de import van kalveren en versterk de natuurlijke weerstand van dieren'

Niet langer spelen met vuur

Hij pleit voor een plus op de melkprijs voor melkveehouders met een bovengemiddelde natuurlijke weerstand in hun veestapel. Wouter van der Weijden is een van de auteurs van een rapport van het platform Landbouw, Innovatie en Samenleving. Het platform adviseert de natuurlijke weerstand van koeien te versterken en wil af van de import van kalveren.

tekst **Tijmen van Zessen**

Het advies om de kalverhouderij in Nederland te halveren, maakte de tongen los in die sector. Als voorzitter van het platform Landbouw, Innovatie en Samenleving (LIS) kreeg Wouter van der Weijden een stroom van reacties. Het platform deed onderzoek naar landbouwgerelateerde infectieziekten en presenteerde onlangs zijn adviezen. Het riep de veehouderij onder meer op de natuurlijke weerstand van dieren te

versterken. Maar ook om te stoppen met de import van kalveren. Wouter van der Weijden, mede-oprichter en directeur van de Stichting CLM (Centrum voor Landbouw en Milieu), legt uit waarom.

Wat is uw grootste bezwaar tegen de import van kalveren uit het buitenland?

'In Nederland houden we enorm veel dieren op een kleine oppervlakte. Dan is het niet verstandig om ook nog grote

aantallen dieren te importeren. De risico's op insleep van ziekten zijn daarvoor te groot. De mkz in 2001 kwam via import van kalveren naar Nederland en ook de varkenspest in 1997 kwam via varkenstransport. De kalversector importeert jaarlijks 860.000 dieren uit tien tot vijftien verschillende landen. Dagelijks zijn er transporten naar Nederland. En die komen niet van één bedrijf, maar soms wel van tientallen bedrijven.

Dat is spelen met vuur in het biologische kruisvat dat Nederland is.'

Waarom pleit u voor een halvering van de kalversector in Nederland?

'We zijn absoluut niet tegen de kalversector, we vinden zelfs dat er een flinke kalversector in Nederland moet blijven om een goede afzet voor stierkalveren van melkveebedrijven te behouden.'

'Waar we mee moeten stoppen is de import. De kalversector draait voor meer dan de helft op import. Naast het risico op ziekte-insleep is er nog het probleem dat de regels voor dierenwelzijn tijdens het transport slecht worden nageleefd. Bovendien geeft het importeren van kalveren van verschillende bedrijven en re-

gaat ons om een risico dat nog aanvaardbaar is. De praktijk leert dat veel besmettelijke ziekten via diertransporten ons land binnenkomen. Daar moeten we dus mee stoppen. De krimp is overigens voor een deel op te vangen door de toename van in Nederland geboren kalveren. Als het melkquotum afloopt, neemt het aantal koeien en kalveren toe.'

U stelt voor om de helft van de kalversector te verplaatsen naar Polen of Oost-Duitsland. Verwacht u dat daar dezelfde garanties gegeven kunnen worden op het vlak van dierenwelzijn en milieu?

'We willen dat kalveren zo veel mogelijk worden opgefokt in de regio's waar ze worden geboren. Omdat de helft van de

weersysteem heeft namelijk een geheugen en kan daardoor weer snel dezelfde afweerstoffen aanmaken.'

'Het algemene systeem heet aangeboren te zijn, maar kan door goed management wel worden versterkt. Het biedt een natuurlijke weerstand tegen een breed spectrum van ziekteverwekkers. Dat systeem hebben we steeds harder nodig, want het antibioticagebruik moet verder omlaag.'

Het project Weerbaar Vee heeft miljoenen euro's gestoken in het versterken van de natuurlijke weerstand en zoekt naar biomerkers die immuniteit voorspellen. Is deze aandacht volgens u nog niet voldoende?

'Ik heb geen recente informatie over de resultaten van dit project, maar die aandacht is zeker positief. Ik begreep wel dat het nog een heel proces is om de juiste indicatoren voor natuurlijke weerstand in melk te vinden.'

'Los daarvan vind ik dat melkveehouders en veeverbeters alert moeten zijn dat ze met fokken en selecteren op hoge melkproductie de natuurlijke weerstand niet ondermijnen. Louter fokken en selecteren op melkproductie is vragen om problemen. Bij kippen hebben we gezien hoe dat fout kan gaan: snelgroeiende kippen hebben meer antibiotica nodig.'

Is uw zorg om de natuurlijke weerbaarheid weggenomen als blijkt dat dankzij metingen in melk een fokwaarde weerbaarheid realiteit wordt?

'Het is een valkuil om te denken dat je met genetica alles aan kunt. Ook de huisvesting, verzorging en voeding van de koeien, en misschien ook weidegang, hebben effect op de natuurlijke weerstand. Bijvoorbeeld in een stal met te krappe ligboxen en een gladde vloer heeft een koe permanente stress, dat ondermijnt de weerstand.'

Vindt u dat melkveeouders mogen worden afgerekend op de natuurlijke weerstand van hun koeien, ook nu het nog een kenmerk is dat niet meetbaar is?

'Eerst moet de natuurlijke weerstand meetbaar worden gemaakt. Als dat lukt, dan zou de zuivelindustrie veehouders met een hoge natuurlijke weerstand in hun veestapel kunnen gaan belonen. Er zijn immers twee voordelen: de koeien blijven langer gezond en ze hebben minder antibiotica nodig. Naast een weidepremie zou er dan een premie voor natuurlijke weerstand komen. Ik hoop dat dit binnen drie tot vijf jaar haalbaar is.'

'Louter fokken en selecteren op melkproductie is vragen om problemen'

import uit Duitsland komt, zal daar in elk geval een slachterij moeten komen. Waarom kunnen daar niet dezelfde garanties worden gegeven? Het zullen vooral Nederlandse partijen zijn die daar de regie voeren. Kalverintegratie Van-Drie Group is een innovatief bedrijf; die moet in staat zijn dat te organiseren. In Nederland is veel kennis en expertise op het terrein van kalverhouderij. Ik kan me voorstellen dat zo'n tien kalverhouders worden betrokken bij de opzet van die bedrijven.'

Het rapport waaraan u schreef stelde verder dat de veehouderij – ook de melkveehouderij – de natuurlijke weerstand van dieren moet versterken. Waarom is dat belangrijk?

'We moeten het natuurlijke afweersysteem koesteren omdat het ons minder afhankelijk maakt van antibiotica en omdat het de werking van vaccinaties kan versterken. Dat is althans wat ik hoor ik van immunologen. Er bestaan twee systemen die mens en dier beschermen tegen ziekten. Het specifieke systeem mobiliseert specifieke witte bloedlichaampjes en afweerstoffen na een infectie of vaccinatie. Bij een volgende aanval van deze ziekteverwekker is het dier dan min of meer immuun. Het af-

gio's aanleiding tot een hoger gebruik van antibiotica in de sector. Het antibioticagebruik in de kalverhouderij is ondanks een reductie sinds 2007 nog altijd hoog.'

De vakgroep kalverhouderij van LTO stelt dat uw advies is gebaseerd op een nulrisicosamenleving. Nul risico is toch een utopie?

'Nul risico is inderdaad een utopie en daar pleiten wij dan ook niet voor. Het